

ágy áll, hármassorban szépen egymás mellett. A hatalmas termet nappali fényben árasztja el a sok villanygőgő és izzólámpa. A boltelhajtásos menyezeti alatt hivatagon fehérlelenek az ágyak; a hosszú asztalok tele vannak virággal és az egész olyan látványt nyújt, mintha templomban volna az ember.

— Itt élvezet fekiüdni, — jegyzi meg valaki.

— De súlyos sebesülés nélkül, — feleli mosolyogva a tapasztalt Klein doktor.

A nagyterem előtt kisebb szobában az ápolónők ágyai vannak; mellette a mosdóhelyiség és a fürdőszobák. A higiénikus szempont szigorú tekintetbe vétele mellett minden kényelmes és praktikus is. Az egész kórház esztétikailag is kitünő hatást tesz az emberre és alig lehet elhinni, hogy itt holnap talán már hangos jajszó lesz hallható.

A szerajevói nagy per.

Szerajevóból jelentik: Jovanovics Jovo tanu vallomása teljesen lényegtelen. Jovanovics Ljubica tanu vallomásáról felvett jegyzőkönyvből kiderült, hogy a karlováci tanítóképző intézetet abszolválta és hogy a Szokol-egyesület tagja volt. Később Tuzlában nyert mint tanító alkalmazást. Nőül ment Jovanovics Triku vádlotthoz és a tuzlai szerb Szokol-egyesület tagjaként, valamint az ottani,

Magyar honvédek dicsérete.

Roda-Roda cikke.

(Saját tudósítónktól.) A világ egyik leg híresebb hadi tudósítója: Roda Roda október 18. kelettel leírja a *Neue Freie Presse*-ben Przemysl ostromát. Ezt az elsőrendű hadi tudósítást részben kivonatolva, részben, még pedig a honvédeinkre vonatkozó részt, itt szóról-szóra közöljük:

Szeptember végén hadvezetőségünknek számolni kellett Przemysl körülvételével. Mindenekelőtt kozákok jelentek a vár alatt és körülrajzolták. Őket követte orosz gyalogság, amely félve közeledett a várövhöz. Emelgikus kitörések a mieink részéről ismételtén áttörték sorait. Saját tüzéségünk már a legnagyobb távolságról tűz alá vette őket; a nehéz mecsanak bombákat hajítottak a menetelő és pihenő oroszok tömegeibe és nagy körletben terítette le őket.

Október 2-án jelentkeztek az orosz parlamentairek a vár feladása ügyében.

Október 3-án kezdett komolyodni az ostrom és nagy kaliberekből tüzeltek védő műveinket. Persze nem hagytuk válasz nélkül.

A körülzároltatás pillanatától szorgalmasan fentartotta Przemysl a drótnélküli összeköttetést a saját és a német birodalmi antennákkal. Naponta 10 órakor megjelent a három nyelvű *Tábori Újság*.

Előzőleg október 1-én leszálltak a körülzárt várba Taussig főhadnagy és egy vezérkari százados egy repülőgépen.

Október 4-én hódoló távirat ment öfelségének névnapja alkalmából. Az orosz bombázás e napon is teljes erővel folyt, anélkül, hogy sok kárt okozott volna. Tüzereink a király tiszteletére úgy dolgoztak, hogy megrémeggett a föld.

Hetvenkét órás elkeseredett ostrom kezdődött minden oldalról. A vár körüli lövészárkokban gyülekeztek az oroszok és óriási tömegekben mentek neki a védőműveknek, drótollókkal és kézibombákkal felszerelten, hátulról a tisztek által kancsukákkal üztetve. Akik visszaszaladtak, azokat leartatták az orosz géppuskák és kartácsok. Elülről az osztrák ágyuk, a sáncokon gyalogságunk leszedett minden közeledőt. Tízszeres sorokban rohantak előre a muzsikok és soronként hullottak el.

szerb diákok ellátására alakult egyesület elnöknőjeként fejtett ki tevékenységet. Ilcset kétszer látta házában. Azt is látta, hogy férje egy dobozt vitt magával Dobolyba, azt azonban nem tudta, hogy fegyverek vannak benne.

Stojanovics Dragutin tanu ezt vallja: Tudott a trónörökös ellen tervezett merényletről és a szófiai udvarnál, ahová állítólag elment, jelentést is akart erről tenni. Viszszatért Belgrádba, hogy bizonyítékokat szerezzen és Temesvárra is ment, ahol azonban mint szerb kémét elfogták. Tagja volt a komitácsi bandáknak és Tankosics őrnagy alatt szolgált. Vallomásában még megemlíti, hogy azt hallotta Belgrádban, miszerint Pribicsevics Boszniába ment, hogy azt előkészítse a háborúra. Boszniát elárasztották fegyverekkel. Ciganovics a merénylet után elmenekült Belgrádból.

Grabez és Cabrinovics vádolták a tanut osztrák-magyar kémnek mondják. Az erre Princip, Grabez és Cabrinovics vádoltak között lefolyt párbeszédéből kiderült, hogy a nevezettek kivül Belgrádban még tudott a merényletről Sarac Groj, egy Bukovác nevű bosnyák muzlim és végül egy titokzatos harmadik, állítólag egy bizonyos dr. Kazimirovics, aki annak idején a kievi teológiai egyetemen abszolválta és aki Tankosics bizalmas barátja volt. A vádolt ezzel a Kazimirovics-csal személyesen nem érintkezett, csak Ciganovics Milán utján hallottak róla. Az elnök konstatálja, hogy Kazimirovics Radován egy belgrádi lap szerkesztője.

A mi csapataink is sokat szenvedtek. A veszteség esekély, de a szakadatlan bombázás, a szüntelen mészárlás és álmatlan hetek következtében nagy a lelki megrázkódtatás, a fiatalok megvénültek, az érettkorúak megöszültek. A legelkeseredettebb harcban a honvéd hadosztály állott. Kitünően tartotta magát. Harmadik reggel, amikor az oroszok újból és újból odakusztak, egy magyar szakaszvezető kétségbeesetten és mintegy megtévelyedve feltűzött szuronnal levette magát a vársánc homokszájkjáról, hogy leszurja az ellenséget. Pillanat múlva át volt lyuggatva golyóktól.

Foglyok mesélték, hogy kikapták rendeltetbe, hogy október 8-ig Przemyslnek el kell esnie, minden áron, különben elveszett az orosz hadsereg. Elcsesett tiszteknél talált feljegyzések később igazolták ezt az állítást.

A védőserek nyugodt volt és mindenre elkészülve. Mindenki leszámolt az életével. Vagy győzni, vagy meghalni!

Október 7-én jött a jelentés, hogy orosz erősítés érkezett Przemysl alá. Az oroszok tudták, hogy felmentő seregünk délről és nyugatról közeledőben. Ha ezen az éjszakán Przemysl nem esik el, akkor Dimitriev Radko számára nincs más hátra, mint a visszavonulás, mert különben az ostromlókat kívülől ölelik át halálosan és nekinyomják őket az erődvonalaknak.

Hetedikén este a feszültség a várban a legmagasabb fokra hágott. Minden emberünk a vonalba került, mindenki elhatározva, hogy ma minden idegét, minden esőp vérért latba veti a moszkovita örület visszaverésére.

Általános osodálkozásra elmaradt a kétségbeesett kísérlet. Ugy látszott, hogy az oroszok belátták, hogy minden erőlködés hiábavaló és megtakarítják a további véráldozatokat.

Október 8-án tisztán voltak kivehető az ellenség visszavonuló mozdulatai. Lépésről lépésre mentek vissza az oszlopok feneketlen sárban. Tüzéségünk pokoli élvezettel küldte utánuk utolsó üdvözlését.

Délután jött az első patrouille kívülől, egy nagyon fiatal huszárörmester vezetése alatt, akin a nagy vitézségi ezüstérem csillogott.

Jöttek a csapataink és az ő nyomásuk alatt menekülésszerűen hagyták ott az oroszok állásaikat.

Vasárnap, október 11-én Przemysl teljesen szabad volt.

Lehetetlen egyenként megemlékezni mindazokról, akik Przemysl hősi védelmében dicsőségesen részt vettek. Ebben a pillanatban, amikor ezeket a sorokat írom, október 13-án, a honvédség ablakaim alatt masirozik kelet felé. A honvédek arcai füsttől kommosak, látszik, hogy ezek az emberek hetek óta nem bujhattak ki ruhájukból. A tisztek dőlő léptekkel haladnak elől, kivont kardjaikkal, egyik-másik ősi örökség, melyekkel elődeik Mária Terézia alatt harcoltak.

Minden arcot ott áll: *Vitam et sanguinem pro rege nostro.*

HIREK

0000

Adakozzunk a Vörös Kereszt Egyesületnek!

Segítsük a hadbavonultak családjait és az elesettek hozzátartozóit!

Madártávlatból.

(Saját tudósítónktól.) Egy angol pilótahadnagy anyjához intézett leveleiben nagyon érdekesen írja le azt a ritka, újszerű képet, amelyet a háboru szemlézése a röpülőgépről nyújt. A londoni „Daily Mail“ közli az alábbi levelet:

Az élet idekinn és fönn a magasban annyira különbözik mindattól, amit el tudsz képzelni, hogy csaknem lehetetlen azt leírnom. Hadd mondok el tehát rendes napi munkámat. Reggel 6 órakor sietve megreggelizünk és utrakelünk. Alig egy óra alatt már harminc kilométernyire vagyunk az ütközet fölött, amely közvetlenül az orrunk alatt tobzódik: az emberek százai és ezrei a legkülönfélébb állásokból, különböző sáncokból és árkokból lövöldöznek egymásra: sőt nagyon sokan ránk is lövöldöznek. Az egyik üteg például megtudja, hogy az ellenség egy csapata bizonyos helyen beásta magát; ágyuit erre a pontra irányítja, anélkül, hogy tudná, milyen hatással dolgoznak a lövegei. A napokban például láttam ágyukat, amelyek gránátot gránátra lőttek egy bizonyos helyre, ahol több kilométer körzetben egyetlen ember sem volt. Tegnapelőtt láttam, amint német gránátok hatalmas bugással robbantak föl egyik lövészárkunkban. A veszteségnek borzalmasnak kellett lennie. Hatalmas kép ez fölülről.

Mi is megkapjuk a részünket, mert külön ágyúk vannak, amelyekkel röpülőgépekre lőnek és ezek a veszedelmes szerszámok mindenütt leselkednek ránk, a puskatűzet és a srappelt nem is számítva. A napokban földerítő röpülést kellett végeznem mintegy kétszáz kilométer távolságban: teljesen megfagytam, de miután az ilyesmi naponta előfordul, az ember megszokja. Nem volt valami különösen érdekes földerítő röpülés. Egy-két bombát dobtunk le egy sátor táborra, ami mégis csak zavarta az ottlevők nyugalmát, mert puskából kezdtek lövöldözni ránk. De azután jöttek a német „anti röpülőgéppágyúk“ és ez nagyon kellemetlen ügy. Ezekből az ágyukból olyan srappelket lőnek ki egyszerre, amelyek mind körülöttünk robbannak föl.